

سوسن محمدخانی غیاثوند

در حالیکه کمتر از یک ماه به برگزاری دهمین دوره ی انتخابات ریاست جمهوری ایران باقی مانده اما به گفته ی سخنگوی سازمان حقوق بشر کردستان، فضای انتخاباتی حاکم بر مناطق کردنشین، فضایی کاملاً سرد است. شاید علت سردی این فضا را در ضعف احزاب سیاسی و نهادهای مدنی گرد باید جستجو کرد و یا در عدم وجود رسانه ی مستقل و یا نشریه ی غیر وابسته و غیر دولتی در مناطق کردنشین اما قطعاً عملکرد چهار ساله ی دولت نهم و خصوصاً رویکرد امنیتی آن به مناطق کردنشین، همچنین تردید مردم منطقه در موثر بودن حضور در انتخابات و انتخاب کاندیدایی متفاوت برای تغییر وضعیت موجود، سهم بسزایی در بروز و ایجاد چنین فضایی دارد. اینکه سفر رهبر انقلاب اسلامی آنهم در آستانه ی برگزاری انتخابات ریاست جمهوری به منطقه چقدر می تواند تنور انتخابات را داغ نماید و بر شور انتخاباتی و میزان مشارکت مردم منطقه در انتخابات و کشاندن آنها به پای صندوق های رای بیفزاید و گرمای انتخابات را از میان نخبگان و جامعه ی روشنفکری به میان عامه ی مردم بکشد، باید منتظر ماند و دید. انتخابات و موضع سازمان در خصوص آن بهانه ی گفتگویی شد با اجلال قوامی، سخنگوی سازمان حقوق بشر کردستان.

- موضع سازمان حقوق بشر کردستان در خصوص دهمین دوره ی انتخابات ریاست جمهوری چیست؟ در دور نهم با توجه به اینکه فقط یکماه و نیم از اعلام موجودیت سازمان می گذشت، به چه شکل بود؟

موضع سازمان حقوق بشر کردستان در خصوص دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در قالب بیانیه رسمی این سازمان با مخاطب قراردادن نامزدهای ریاست جمهوری منتشر شد و مطالبات و خواست های حقوق بشری بویژه حقوق اقلیت های ملی، قومی و مذهبی از رئیس جمهور آینده در آن درخواست شده بود؛ اساساً یک نهاد حقوق بشری به شکل آنچه که احزاب و جریانهای سیاسی نگاه کسب قدرت دارند، به موضوع نگاه ندارد، بلکه صرفاً بیان دیدگاهها و هشدار در مورد نقض حقوق بشر و توصیه به رعایت حقوق انسانی است. در دوره نهم نیز سازمان چنین مشی و استراتژی را دنبال کرد.

- پس طبق اعلام شما دلیل تحریم انتخابات از سوی سازمان دفاع از حقوق بشر کردستان چیست؟ آیا این تحریم پیرو همان اعلامیه ی تحلیلی سازمان

پیرامون انتخابات ریاست جمهوری صورت می گیرد که در آن صراحتاً به غیر دموکراتیک بودن ساختار حقوقی نظام اشاره شده و انتخابات برگزار شده در چنان چارچوبی را به طور کامل زیر سوال برده است؟ و اگر قرار است سازمان در انتخابات شرکت نکند پس دلیل ملاقات نمایندگان سازمان با آقای کروبی چه بود؟

همانگونه که اشاره شده یک نهاد حقوق بشری بدنبال کسب قدرت نیست ، تا بخواهد از طریق شرکت و یا تحریم، حضور خود را در میدان سیاست به شکلی تأثیر گذار به نمایش بگذارد ، به تبع منطق حقوق بشری ، سازمان دفاع از حقوق بشر کردستان نیز در بیانیه اخیر صرفاً به بیان پاره ای از نقض حقوق اقلیت های ملی و قومی پرداخته و خواست های خود را در قالب 15 بند پیشنهادی به نامزدها ارایه داده است و اساساً گزینه تحریم - مشارکت در چارچوب نه تاکتیک و نه استراتژی سازمان نیست.

سازمان دفاع از حقوق بشر کردستان از تمامی مجراهای قانونی در داخل از کانال گفتگو و تعامل انتقادی به بیان مسایل حقوق بشری در مناطق کردنشین کشور می پردازد و دیدار با کاندیداها در این راستاست که کانون های قدرت نیز در جریان و برخورد با مسایل حقوق بشر صرفاً به حوزه چالش کشیده شوند تا در مجرای منطقی و به دور از هرگونه سیاسی کاری حقوق اقلیت ها استیفا شود؛

بنا به آنچه گفته شد؛ سازمان به عنوان یک نهاد حقوق بشری، شرکت و یا تحریم انتخابات را به عنوان هدف و نگاه کلانگر خود تعریف ننموده و صرفاً از فضای انتخابات برای طرح مطالبات کردها و آشنا شدن این نامزدها با چالش های حقوق بشری در این مناطق استفاده می کند؛ پس بحث شرکت و یا عدم شرکت مبنایی در سازمان به لحاظ اصول کار حقوق بشری ندارد، اما اعضا بنا به سلايق خود به صفت فردی می توانند در این عرصه حضور داشته باشند.

- آیا در خصوص آقای کبودوند و پرونده ی ایشان هم صحبتی شد؟

در جلسه دیدار با آقای کروبی ، خانم پری ناز باغبان حسنی همسر آقای کبودوند گزارشی در خصوص آخرین وضعیت همسرشان ارایه دادند.

- مهمترین مسائل مطرح شده در این دیدار و موضع آقای کروبی درباره ی مناطق کردنشین ایران و برنامه های ایشان برای این مناطق چه بود؟

غیرازسازمان حقوق بشر کردستان ، اتحادیه دموکراتیک دانشجویان کرد و جبهه متحد کرد نیز حضور داشتند؛ هرسه جریان بر مطالبات کردها تأکید داشته و بر این باور هستند که کروبی بعنوان نامزد بخشی از جریان اصلاحات میتواند درتحقق فضایی که درآن بخشی از مطالبات تحقق پیدا کند، تأثیرگذار باشد. اعلام برنامه ی 8ماده ای مهدی کروبی درخصوص حقوق اقلیتها موید این مساله می باشد. تأکیدبرحکمرانی محلی ،مشارکت دادن کردها

درمدیریت کلان کشوری و...بخشی از برنامه های کروی می باشد که در این دیدار مطرح شد.

- آیا سایر سازمانهای غیردولتی و احزاب کردی صریحاً مواضع خود را در خصوص انتخابات دهمین دوره ی ریاست جمهوری ایران اعلام کرده اند؟

در این مورد اطلاعی ندارم.

- فضای انتخاباتی حاکم بر مناطق کردنشین چگونه فضایی است؟

فضای انتخاباتی در میان نخبگان و جامعه روشنفکری می توان گفت ، گرم است ، اما در میان عامه مردم ، فضای انتخاباتی سرد است.

- همان طور که خودتان گفتید در دیدار با آقای کروی نمایندگانی از جبهه متحد کرد و اتحادیه دمکراتیک دانشجویان کرد شما را همراهی کردند. با توجه به اینکه احزاب و سازمانها، نهادهای سیاسی، مدنی، اجتماعی و فرهنگی فعال دیگری نیز در مناطق کردنشین وجود دارند دلیل عدم همراهی آنها با شما در این دیدار چیست؟ خصوصاً این که در تیر ماه سال 84 بیانیه ای توسط سازمان دفاع از حقوق بشر کردستان مبنی بر تشکیل "جبهه متحد دمکراتیک ملی کرد" منتشر شد که در آن با اشاره به میزان بسیار پایین شرکت مردم کردستان در نهمین دوره ی انتخابات ریاست جمهوری و حقوق همیشه پایمال شده ملت کرد، به لزوم عملی کردن ایده ایجاد جبهه ای متشکل از اتحاد تمامی احزاب و سازمانهای سیاسی، مدنی، اجتماعی و فرهنگی کردستان، یا ایجاد فدراسیونی از اتحاد و نه ادغام آنها پرداخته بود ولی ظاهراً این مهم هیچ وقت اتفاق نیفتاد؟

آنچه که در عالم واقع هست، این سه جریان در مناطق کردنشین حضوری جدی و مؤثر و تأثیرگذار دارند، هر چند که ما خود را بخشی از جامعه کرد می دانیم، اینک جریانهای غیر از این جریانها در داخل کشور بویژه در مناطق کردنشین وجود دارند، بنده اطلاعی ندارم فعالیت و اکتیو بودن در عرصه عمومی وجود یک جریان را نشان می دهد، حال آنکه اگر جریانی غیر از جریانهای مذکور وجود دارند ؛ پس باید حضوری عملی داشته باشند؛ بنابراین نمی شود، گفت همراهی نکرده اند؛ جریانی باید وجود داشته باشد تا بگوییم ، همراهی کرده یا نکرده است! پیشنهاد این جبهه را آقای کبودوند دادند، که با توجه به برخی مسایل تشکیل آن ناکام ماند.

- آیا سازمان برای دیدار با سایر کاندیداهای ریاست جمهوری نیز برنامه ای دارد؟

فعلاً برنامه ای در این خصوص نداریم .

- احزاب سیاسی و نهادهای مدنی کرد چه تفاوتها و شباهتهایی در مطالباتشان دارند؟

نهادهای مدنی در کردستان حد فاصل بین قدرت و احزاب سیاسی اند. این نهادهای مدنی بسان حوضچه ای هستند که مطالبات و خواست جامعه کردی در آن می ریزند ؛ نهادهای مدنی در کردستان به گفتمان دموکراسی خواهی و حقوق بشرمجهزند، تفاوتی که احزاب سیاسی و نهادهای مدنی کرد دارند در نوع نگاه آنها به قدرت است، اساساً نهادهای مدنی تبدیل کننده قدرت، تعدیل کننده قدرت و دیده بان آن هستند اما احزاب سیاسی بدلیل کار ویژه های یک حزب در مقوله کسب قدرت تعریف میشوند و این از تفاوت های نهادهای مدنی و احزاب می باشد البته کسب قدرت را نباید بعنوان پدیده ای منفی جلوه داد.

- دستاورد دولت نهم برای کردها چه بود؟

متأسفانه در دولت نهم ما شاهد انسداد فضای سیاسی و مدنی در ایران خصوصاً در کردستان بصورت ویژه ای هستیم. گفتمان اصولگرایی حاکم بر دولت نهم هیچ گونه باوری به مقوله هایی چون : حقوق بشر، آزادی و دموکراسی ندارد و این گونه مفاهیم در گفتمان آنها جایگاهی سیاسی ندارد ؛ لذا در دولت نهم ما با تحدید فضای سیاسی، مدنی ، افزایش بازداشت ها و ... مواجه بودیم.

- با توجه به شرایط ویژه ای که هم اکنون بر مناطق کردنشین حاکم است پیش بینی شما از میزان مشارکت مردم کرد در انتخابات و نتیجه ی آن چیست؟ فکر می کنید شانس کدام جناح در مناطق فوق بیشتر است؟

بطور قطع نمی توان پیش بینی کرد، و رفتار سیاسی مردم نیز قابل پیش بینی نیست، اما اگر اکثریت در انتخابات مشارکت داشته باشند جناح اصلاح طلب در کردستان شانس بیشتری دارد.